بسے سرہائے مشتاقان کہ گردد گوئے چوگانش ‏ ‏ بزلف ہمچو چوگانش اگر او مے کند بازی

غزالہا سکندر باما دو چشم کافر مستش ‏ ‏ نفیراست اے مسلمانان ز دستِ کافرِ غازی

جمالت را شبے دیدم و زان مدہوش و حیرانم ‏ ‏ خوشا روزے کہ با یارے کنی یاری و دمسازی

بزلفِ ہمسری کردن نیارد سنبل پیچان ‏ ‏ بروئیش مینتواند کردہ کے خورشید انبازی

شرف زنہار نکشاید معمائے حقیقت را

چہ عقلِ بو علی سینا چہ علمِ فخرِ دین رازی

غزل ۳

چنان رخ کان پسر دارد ندارد ہیچ روحانی ‏ ‏ بچالاکئے او نبود کسے از انسی و جانی

تو بودی بعینہٖ آدم اگر دیدے عزازیلت ‏ ‏ ز اوّل روز تا محشر نسے برداشت پیشانی

خلیل ار صورتت دیدے معانی از تو بگزیدے ‏ ‏ پدر را اندران صنعت ہمیکردے ثنا خوانی

جمالت گر نہ ندیر تو بہ خاکِ آدم و حوّا ‏ ‏ دہد ہر ذرّہ اش بیرون ہزاران جسم روحانی

شرف در عشقِ روئے تو کلام از قدس آورده

نہ چون نظمِ نظامی آن نہ چون اشعار خاقانی

غزل ۴

صد جان ببازم در غمت ہرگز نیارم داوری ‏ ‏ جان خود چہ باشد در بدن جائز تو جانِ دیگری

ہرگز نیاید در نشان نورِ جمالش بے گمان ‏ ‏ گہ در خدائی شد عیان گہ در بتانِ آذری

من چون جمالت بنگرم وہم خدائی کے برم ‏ ‏ گر مومنم ور کافرم واللہ زین ہم برتری

عرش برین ایوانِ تو روح الامین دربانِ تو ‏ ‏ عالم برد فرمانِ تو تو جملہ عالم را سری

زین چہرهٔ زیبائے تو زین قامتِ رعنائے تو

ہمچون شرف شیدائے تو حور و ملک جن و پری

نمازے مے گذارم در خرابات | نہ اندر روے سجودے نہ قیامے
قضائے کفر و ایمان در نوشتم | نہادم چون براہش یک دو گامے
ہیمہ دہ اے پسر کز پختہ کاری | بہ سوز و رخت ہر مستی و خامے
مئے کز عکس آن جبریل سوزد | بیار دگشت آن را عرش جامے
مرا اگر نام زندیقی بر آید | چو مستم نیست ننگ از ہیچ نامے
ہمائے ہمتم کز اوج عرش است | نیفتد ہیچ گہ در ہیچ دامے
چو تو ہرگز نباشد خواجہ ما را | چو ما ہرگز ترا نبود غلامے

شرف در شعر تو رندی و مستی ہست
نگوید چون تو کس زینسان کلامے

غزل ۵۵

گر عشق نبودے و غم عشق نبودے | چندین سخن نغز کہ گفتے کہ شنودے
گر عشق نبودے بخدا کس نہ رسیدے | حسن ازلی پردہ ز رخ بر کہ کشودے
معشوق ربودے دل و جان از تن عشاق | گر پردہ بر افگندے و رخسار نمودے
گر باد نبودے سر زلفش کہ ربودے | رخسارۂ معشوق بعاشق کہ نمودے
گر ساقئے وحدت در میخانہ کشودے | در دہر یکے عاقل و ہشیار نبودے
من مست و خرابات نمازے کہ گذارم | در وے نہ قیامے نہ رکوعے نہ سجودے
گر الفت توحید نباشد بدل تو | حق را نشناسی ز قیامے و قعودے
اے آنکہ عدم شکل وجود از تو پذیرد | غیر از تو نیاید بہ نظر ہیچ وجودے

اے بوعلی این ہر دو جہان پاک بسوزی
آن دم کہ برآری ز دل سوختہ دودے

غزل ۵۶

بری جان بیگناہان را نشاید این سرافرازی | ترا خود سہل مے آید بجان عاشقان بازی
بسے پنہان نمودستم غم عشق تو از ہر کس | وے گفتم بباد صبح آن ہم کرد غمازی

لامکان ہم زمکانِ تو پس پشت بماند
دیدنی ہست شرف ہمتِ مردانۂ تو

غزل ۲۳

مے زنم فالش در تصورِ او — نعرۂ لآ الٰہ الا ہو
عاشقان سجدہ مے کنند اورا — ہر گہ از خونِ دل کنند وضو
زاہدا گر فراغِ دل جوئی — بر کش از مے دو جام بر لبِ جو
عشقِ او پارہ پارہ کرد دلم — بادہ جوشید شد شکستہ سبو
طائرِ سدرہ را بدام آرد — شاہدِ من بحلقۂ گیسو
روئے او را بجلوہ مے بیند — آنکہ گرداند از دو عالم رُو
ما دران کوئے گر زحدِ ادب — پائے بیرون نہیم یک سرِ مُو
جان و دل عقل و علم و دین مارا — سوزد از برقے از تجلئ او

بو علی در خیالِ جلوۂ دوست
مے زند باز نعرۂ یا ہُو

غزل ۲۴

ہمے زد دوش مطرب این ترانہ — کہ این دنیا فسونست و فسانہ
بکش جامے بر آوازِ چغانہ — اگر خواہی تو عیشِ جاودانہ
بجز یاران کہ دردے کش کہ بینی — نمے بینم وفائے در زمانہ
بہ شو فارغ ز علم و زہد یکدم — بکش یک جرعہ از جامِ مغانہ
نماید روئے آن حسنِ جہان سوز — اگر من خود نباشم در میانہ
اگر در خانۂ دل مے نیائی — نمے بینم ترا در ہیچ خانہ

شرف باید سر خدمت نہادن
ترا جاوید بر آن آستانہ

غزل ۲۵

شدم مست و خرابانی ز جائے — نمے دانم حلالے یا حرامے

کشیده پرده بر رخ می نشینی
تغافل می کنی با ہمنشینان

گذر در خانقاه چون کرد آن شوخ
دلم پر شد ز کوتہ آستینان

دل افگندیم اندر بیم عشقش
نے داریم عقل پیش بینان

قلندر مشربی اے بو علی گر
مرو در صحبت عزلت نشینان

اے ثنایت رحمۃ للعالمین
یک گدائے فیضِ تو روح الامین

اے کہ نامت را خدائے ذوالجلال
زد رقم بر جبہہ عرش برین

آستانِ عالئے تو بے مثل
آسمانے ہست بالائے زمین

آفرین بر عالم حسن تو باد
مبتلائے تست عالم آفرین

یک کفِ خاک از درِ پر نورِ او
ہست مارا بہتر از تاج و نگین

خرمنِ فیض ترا اے ابرِ فیض
ہم زمین و ہم زمان شد خوشہ چین

از جمالِ تو ہمے بینم مسا
جلوهٔ در آئینہ عین الیقین

خلق را آغاز و انجام از تو ہست
اے امامِ اولین و آخرین

غیر صلوات و سلام و نعتِ تو
بو علی را نیست ذکرِ دلنشین

از بشر تا بملائک ہمہ دیوانۂ تو
بر لب ہر کس و ناکس بود افسانۂ تو

ہمہ از مستی و رندی شدہ رقصان بفضا
ذرہ ذرہ شدہ بدمست ز پیمانۂ تو

تا قیامت نہ بخویش آید و از ہوش رود
ہر کہ آرد بہ نظر جلوهٔ مستانۂ تو

عشق آمد کہ دران شمع جمالی افروزد
چون دلِ عاشقِ صادق شدہ کاشانۂ تو

سوخت از شمعِ جمالِ تو پر و بال آن را
طائرِ سدرہ نشین چون شدہ پروانۂ تو

آنکہ گوید بزبان حرفے از اوصاف ترا
ہست نامحرم رازِ تو و بیگانۂ تو

جان در انداز و راہِ جانان گیر
برتر از کائنات خرگہ زن

دست بر کش شرفؔ ز جان اول
گام در راہِ عشق وانگہ زن

غزل ۴۲

دانی کہ چیست دنیا دل از خدا بریدن
جز عشق او گزیدن جز ذکرِ او شنیدن

دانی کہ چیست مستی در عشق نازنینان
ہم دست و پا فشاندن ہم پیرہن دریدن

دانی کہ چیست لذت در عہد زندگانی
بوئے سرش شنیدن لعل لبش چشیدن

دانی کہ چیست لازم آن شوخ نوجوان را
چون گل بخندہ بودن چون سروِ نو چمیدن

دانی کہ چیست مقصد از عشق عاشقان را
ہم سوئے یار رفتن ہم روئے یار دیدن

دانی کہ چیست مطلب از عشقِ نو شرفؔ را
نشتر بدل شکستن از دیدہ خون چکیدن

غزل ۴۳

رُخت از زاہد و واعظ بپوشان
طلب کن جامِ مَے از مَے فروشان

دہد ہاتف ندا ہر نوجوان را
بنوش از بادۂ جامے و بنوشان

لبم از ضبط فریاد است خاموش
دلم ز اسرارِ عشقِ تست جوشان

نیاید در نظر از عاشقانش
چو من رند و سیہ مست و خروشان

گر اے زاہد ترا مطلوب کشف است
بیا در صحبتِ ما دُرد نوشان

صفا دیدم صفا در میگساران
ریا دیدم ریا در خرقہ پوشان

اگرچہ بر سرش خنجر ببارد
قلندر در رضائے تست کوشان

غزل ۴۴

تو گر بے ہمسری در مہ جبینان
چو ما ہرگز نہ بینی پاک بینان

نہ اُمیدے مرا از دوستداران
نہ پروائے مرا از نکتہ چینان

گداز اندر دلت گر ہست اے شیخ
چہ رُو مے کشی از نازنینان

نیست پروائے دو جہان مارا
تا بوصلِ تو کامران شدہ ایم

تا نشانِ تو یافتیم بعشق
ما درین دہر بے نشان شدہ ایم

زیر تیغِ تو سر چو بنہادیم
در خورِ عمرِ جاودان شدہ ایم

ترک دنیا و دین چو بنمودیم
غافل از سود و از زیان شدہ ایم

شرف اندر ہوائے جلوۂ دوست
فارغ از دوزخ و جنان شدہ ایم

چونکہ اندر سجدہ پیشِ خمِ ابروئے تو ایم
در نمازِ عشق رو بنمودہ ما سوئے تو ایم

نیست مارا حور و غلمان و پری اندر نظر
چونکہ از روزِ ازل ما عاشقِ روئے تو ایم

پائے در زنجیر ما باشیم و اندر پیچ و تاب
زانکہ از روزِ ازل وابستۂ موئے تو ایم

سر فرو ہرگز نے آریم پیشِ ہر کسے
ما کہ سر اندر کمندِ یادِ گیسوئے تو ایم

جامِ مے ہرگز نے نوشیم و گل را نشنویم
بیخود از روئے تو ایم و مست از بوئے تو ایم

جرعۂ از مے کرامت گر کنی پیرِ مغان
ہر کجا باشیم روز و شب دعا گوئے تو ایم

اے کہ قہرِ تست از مہرِ کسان خوشتر بسے
گر براری ور نخوانی ما رضا جوئے تو ایم

در مذاقِ ما گوارا تلخئے ہجرِ تو نیست
ما کہ عادت کردۂ شیرینئے خوئے تو ایم

واعظ ار ما را کند ترغیب جنت ہرزہ گوست
ما کہ ہمچو بو علی افتادہ در کوئے تو ایم

عاشقا خیز و گام در رہ زن
عقل باشد درین سفر رہزن

گرنہ مرد گردِ عشق مگرد
چون مخنث زند دہ دہ زن

خرمنِ صبر را بآتش دہ
طعنہ بر روئے عقلِ ابلہ زن

ہر بلائے کہ آیدت از عشق
بر سر آن را بگیر و قہقہہ زن

مصر خواہی چو یوسفِ کنعان
خیمۂ اعتکاف در چہ زن

نه به دیدار تو گر ملک دو عالم بدهند | بخلیم الله که بسر موی تو دیدن نه دهیم
اگر آن طایر قدسی فتد اندر دام | گرچه صد حمله کند باز پریدن ندهیم

شرف ار باد وزد بوی ز زلفش ببرد
باد را نیز درین شهر وزیدن ندهیم

دیده و روی تو رفته از هوشیم | مست و از خویشتن فراموشیم
گر کنی لطف ور روی در خشم | ما غلامیم و حلقه در گوشیم
راز ما اندرون سینهٔ ماست | گرچه در مجلس تو خاموشیم
یار را هیچ گاه نه بینیم | گرچه با یار ما هم آغوشیم
هیچ جا ما نه کنیم اقرار | که بعشق تو خانه بر دوشیم
تلخی مرگ کے شود محسوس | شربت وصل او اگر نوشیم
اوست در ما و ما در او محویم | پس به ورد دعا نه کوشیم
هست میخانه بهتر از فردوس | جبا جر مے زاهد تو به نفروشیم
زال دنیاست چون خس خاشاک | ما چو طوفان بحر در جوشیم
ما قلندر وشیم و رند صفات | خرقهٔ زاهدان نه پوشیم

اے شرف ضبط عشق شیوهٔ ماست
هیچو دیوانگان نه بخروشیم

ما بعشق تو ناتوان شده ایم | جسم بودیم همچو جان شده ایم
تا بچشم تو جای خود کردیم | ما ز چشم جهان نهان شده ایم
ما ز یک جرعهٔ مے شوقش | باز پیرانه سر جوان شده ایم
نیست پروای آب و نان ما را | ما بخوان که میهمان شده ایم
زان زمان کو بر آستان بنشاند | در بلندی چو آسمان شده ایم

نہ منم عارف و عالم نہ منم عاشق و رند
ہرزہ گویند ہمہ بے خبران از رازم

بو علی کہ سر خود بر کشم از راہِ جفا
من کہ در زمرۂ ارباب وفا ممتازم

اگر رندم اگر من بُت پرستم
قبولم کن خدایا ہرچہ ہستم

بتِ دارم درونِ سینۂ خویش
کہ روز و شب من آن بت می پرستم

بہ ہوشم نا ورد ہنگامۂ حشر
کہ من بد مست از روزِ الستم

ندارم ننگ و عار از بت پرستی
کہ یارم بت بود من بت پرستم

بہ پیچ و تابِ عشق افتادم آنگہ
دل اندر زلفِ پیچانِ تو بستم

خمارم نشکند آید اجل گر
کہ از جامِ شرابِ شوق مستم

شرف چون نرگسِ مستش بدیدم
بمستی ساغر و مینا شکستم

منم محوِ جمالِ او نمیدانم کجا رفتم
شدم غرقِ وصالِ او نمیدانم کجا رفتم

غلامِ روئے او بودم اسیرِ موئے او بودم
غبارِ کوئے او بودم نمے دانم کجا رفتم

بآن مہ آشنا گشتم زجان و دل فدا گشتم
فنا گشتم فنا گشتم نمے دانم کجا رفتم

شدم چون مبتلائے او نہادم سر بپائے او
شدم محوِ لقائے او نمے دانم کجا رفتم

قلندر بو علی ہستم بنامِ دوست سرمستم
دل اندر عشقِ او بستم نمے دانم کجا رفتم

غیرت از چشمم برم روئے تو دیدن ندہم
گوش را نیز حدیثے تو شنیدن ندہم

گر شبے دست دہد وصلِ تو از غایتِ شوق
تا قیامت نشود صبح دمیدن ندہم

گر بیاید ملک الموت کہ جانم ببرد
تا نہ بینم رخِ تو روح رمیدن ندہم

گر مرا بر سرِ کوئے تو بود دسترسی
غیر را بر سرِ کوئے تو رسیدن ندہم

شرف در صورتِ پاکش عیان دید … جمالِ لایزالی را مسلم ہو

غزل

پردہ بردار کہ ما روے چو مہرت نگریم … ورنہ از آہِ جگر پردۂ عالم بدریم
پردہ بردار کہ بینم دو ابروئے ترا … پیشِ شمشیرِ تو ما جملہ سراسر سپریم
آتشِ جلوۂ تو خرمنِ ارواح بسوخت … لیک با ما چہ توان کرد کہ کوتہ نظریم
پرتوِ روئے تو خود بدر زد پردۂ خویش … پس چرا روئے ترا ما پسِ پردہ نگریم
برتر از ہر دو جہان است جمالِ تو کہ ما … پیشِ روئے تو دو عالم بیکے جو نخریم
ما خبر گوئے جمالِ تو بعالم شدہ ایم … گرچہ از جلوۂ دیدارِ تو ما بے خبریم
طعنۂ دشمن و تحسینِ رفیقان شنویم … لیکن از جا نرویم و بہ تغافل گذریم
مردہ ہرگز نبود آنکہ بمیرد در عشق … کشتۂ نازِ ترا زندہ دایم شمریم
نیست فردوسِ برین ہمسرِ کوئے تو کہ ما … راہ بہ کوئے تو بفردوسِ برین مے نبریم

بوعلی راہِ ملامت رہِ مردانِ خداست … مے نشاید کہ چنین راہ بہ نفرت سپریم

غزل

روز با خویش پسرانِ نردِ وفا مے بازم … شب ہمہ شب بشرابی و بشمعے سازم
بے خبر از دو جہان کرد مرا جلوہ دوست … بدو عالم ز رخ دوست نمے پردازم
سجدہ در پیشِ تو آوردم و مسجود شدیم … کہ درین سجدہ ملائک نشود انبازم
دارم از سوز و گدازِ غمِ او پیشِ نظر … باید اول کہ سرِ خویش چو شمع اندازم
مرغِ عشقم کہ مرا دانۂ توحید دہند … زیرِ ہر کنگرۂ عرش بود پروازم
موجے از جلوۂ او برد بناگاہ مرا … بود انجام رہِ اہلِ نظر آغازم
کے باین دامگہِ حادثہ پرواز کنم … منکہ از اوجِ سرِ عرش یکے شہبازم
کے شوم مدعیِ کشف کہ سرّیست خفی … نشود گاہ بہ طامات بلند آوازم

داغہائے عشقِ او در دل مرا ست — آہ ازین مشتِ شرر مے سوزدم

شعلۂ یادِ رخِ پُر نورِ او
بوعلی شام و سحر مے سوزدم

غزل ۷۶

مئے صافی و شاہد در کنارم — ز کس در دو جہان باکے ندارم

ازان مے کز غمِ عشقِ تو خوردست — روانم تا ابد اندر خمارم

چو چشمِ مستِ تو ہستم ہمہ عمر — نخواہی دید ہرگز ہوشیارم

انا الحق مے زنم صد رہ چو منصور — اگر راہے نمائی سوئے دارم

بدان شاہد کہ من دارم بعالم — سزد گر از دو عالم سر برآرم

چو از رخ مے کشد بندِ نقابے — تجلّی مے نماید بے قرارم

کنار از دین و از دنیا گرفتم — ہنوز او مے نیاید در کنارم

نگیر و گوشۂ دامانِ او را — کند پروا اگر گشتہ غبارم

چہ گویم اے شرف در حضرتِ او
کہ او داند نہان و آشکارم

غزل ۷۷

جمالت بود اندر روئے آدم — کہ مے بودش شرف بر جملہ آدم

اگر این نقطہ دانستے عزازیل — ہزاران سجدہ آوردے دمادم

بر آدم منکشف شد جملہ اسمائے — ملائک اندران جا ماندہ اَبکم

کسے کو را زبان بر بستہ نبود — حریمِ قدس او را نیست محرم

چہ نامے کز ثنایش چند فصلے — نوشتہ بر جبینِ عرشِ اعظم

رود آن نام را جانم بہ قربان — کنم آن نام را من دور پیہم

خوشا نامے و خوش آن صاحبِ نام — بہ جز نامش نباشد اسمِ اعظم

بہ عشقِ او شود دنیا و دین مست — اگر مستانہ آوازے برآرم

تو از نظرے عالم و آدم دگر آری — عیسیٰ کند ار زندہ دو صد مردہ بہ تعجیل
یک نعرۂ مستانہ بہ عشقِ تو زنم گر — خلقے بتصور رود از صورِ اسرافیل
این یک خطِ سبز کہ بروئے تو نوشتند — مجموع دران پنج کتاب است بہ تفصیل
در فہم کسے کاین سبز تو بخواندہ — توریت و زبور آمدہ ہم صحفِ انجیل
ما را سفرِ قبلۂ ابروئے تو در پیش — یاران ہمہ در قصدِ حجاز اند بہ تعجیل
در عشقِ تو دید شرف این گونہ عجائب — کز وے نتوان کرد حکایات بہ تفصیل

ہان بو علی از مدعیان ہیچ نہ رنجی — با صورتِ آدم نبرد سجدہ عزازیل

غزل

اے از طراوتِ لبِ تو تازہ غنچۂ گل — اے از لطافتِ رخِ تو نازکئے گل
بالا ز جلوۂ ملکوت است حسنِ تو — حیران ز شرحِ خوبیِ روئے تو عقلِ کل
بیرون ز اختیار بود گریہ ہائے ما — بر پشتِ بحر مے نتوانیم بست پل
ہر ذرہ راز پرتوِ مہر است اضطراب — محوِ جمالِ روئے تو دیدیم جزو و کل
ما را بغیرِ بندگیت نیست چارۂ — در پائے ماست سلسلہ در گردنست غل
واعظ برائے پند تو نزدیک من میا — کاید مرا ز دور خوش آوازۂ دہل

ما اے شرف بہ طاعتِ کس سر نمے نہیم — حلقہ بگوشِ ما بود از خاتمِ رسل

غزل

تشنۂ عشقم جگر مے سوزدم — از تفِ آن مغز سر مے سوزدم
یک نظر کردم بحسن گرمِ او — تا قیامت آن نظر مے سوزدم
پرتوِ شمعِ رخش بر من رسید — زان چو پروانہ جگر مے سوزدم
گر بہم بر ہوائے شوقِ او — صد تجلّے بال و پر مے سوزدم
ز آتشِ ہجرِ تو در قیدِ حیات — روز و شب نارِ سقر مے سوزدم

عمر رفتہ باز پس ناید ترا / از کمان بر جستہ مے ناید خدنگ
پس غنیمت ہر نفس را مے شمار / دامن عشرت مبر بیرون ز چنگ
نغمہ برزن بر نوائے مطربان / جام برکش از شراب لعل رنگ
دل بود آئینہ و آئینہ را / پاک باید کردن از ہر داغ و زنگ
تا جمال سرمدی بینی عیان / اندر ان آئینہ بے ریب و درنگ
بر نتابد عشق علم و عقل را / اینچنین توسن درین وادیست لنگ
زاہدان را مے رود ایمان بباد / در میان شاہدان شوخ و شنگ
عشق غالب اے شرف آید بہ عقل / چون بر آہو حملہ مے آرد پلنگ

غزل

نہان بوئے تو شد در غنچۂ گل / کہ از مستی بہ فریاد است بلبل
بہ قیمت دادمے ملک سلیمان / اگر دادم کسے یک ساغر مُل
چو دیدم جلوۂ آن شاہد مست / ز دستم رفت دامان تحمل
نمے دانم کہ این باد سحر چون / بہ پیچ و تاب آرد زلف سنبل
نمے دانم کہ قمری بر سر سرو / چرا افگندہ در گلزار غلغل
نمے دانم کہ اندر بزم رندان / چرا آید بگوش این بانگ قلقل
نمے دانم کہ چون در جیب و دامان / زند صد چاک اندر گلستان گل
نمے دانم کہ بر بالائے گلبن / چرا مے آید اندر نغمہ بلبل
شرف این راز را گر فہم خواہی / برون ناور بہ سر از جیب تأمل

غزل

اے آنکہ بہ فرقت ز لعمرک بود اکلیل / مے بر در تو ناصیہ سا آمدہ جبریل
ایوان تو عرش است کہ در جلوہ در آئی / انوار تو تابش بر در و دیوار چو قندیل

سر نه فرود آرم بپیش کسے در جهان
سر بنهادم چو من بر خطِ فرمان عشق

دست بدامان خضر کے زند از احتیاج
آنکه بدستش بود گوشهٔ دامانِ عشق

منزلِ مقصود اگر هست ترا در نظر
یک قدمِ شوق زن سوے بیابانِ عشق

لقمهٔ دنیا منه در دهن و کامِ خویش
خواهی اگر واعظا لقمه از خوانِ عشق

زود گریزد ز سر چون بشود ناگهان
بر صفِ عقل و خرد حملهٔ سلطانِ عشق

هوش گریزد ز سر واعظ مغرور را
گر تو زنی اے شرف نعرهٔ چوستانِ عشق

غزل

فدائے روئے تو ارضین افلاک
بفرقِ تو منور تاجِ لولاک

بکش از رخ نقاب اے ماهِ یثرب
بزن در جیب و دامانِ دلم چاک

بیفگن آتشے در سینهٔ من
که سوزد خرمنِ صبرِ مرا چاک

همے نالم که بر روئے بمالم
ز راهِ تو اگر یابم کفِ خاک

بیا برقِ جمالِ خویش افگن
وجودِ من بود چون خار و خاشاک

بزن تیغے مرا بر سر ز غمزه
بکن رحمے مرا بر جانِ غمناک

چو سوزم ز آتشِ هجرِ تو هر دم
نباشد ز آتشِ دوزخ مرا باک

حُدی خوان خواند از نعتِ تو یکدم
شود جنازهٔ من چست و چالاک

بجیب و دامنش صد چاک دارد
قلندر بوعلی بیواک بیواک

غزل

آمدیم از صحبتِ اینان بتنگ
بالئے خواهیم هرگز نام و ننگ

باکس و ناکس نشوی در آشتی
تو اگر با نفسِ خود آئی بجنگ

راهِ عابد نیست جز راهِ صفا
راهِ عاشق نیست جز کامِ نهنگ

سر ز هجرِ تو بسنگ آمد مرا
دستم از عشقِ تو آمد زیرِ سنگ

کاش بردار و نقاب از روئے خود آن ماہوش | در میانِ عارف و واعظ ہمے بینم نزاع
گر ہمے خواہید پیوستن باو اے واعظان | باید از دنیا و دین کردن شما را انقطاع

اے شرف ما رازداران حریمِ قدسیم
نیست بر اسرارِ ما ہرگز کسے را اطلاع

میفروزم ہر شب از یادِ رخِ جانان چراغ | نیست چون پروانہ ام از سوختن ہرگز فراغ
کاش بارد بر سرِ او سنگ و خاک از آسمان | ہر کسے کو خالی از سودائے تو دارد دماغ
باغ ما در سینۂ ما ہست از عکسِ رخش | ما نمے گیریم حظّے زینہار از سیرِ باغ
از خیالِ روے و چشمِ آن نگارِ شوخ و شنگ | دیدۂ من پر ز اشک و سینۂ من پر ز داغ
در گل و عطر و عبیر و عنبر و مشکِ ختن | از شمیمِ زلفِ تو ہرگز نمے یابم سراغ
واعظا موئے نماغے در میانِ عاشقان | در میانِ بلبلان ہرگز نزیبد شورِ زاغ

اے شرف فارغ نہ گشتی گر ز دنیا و ز دین
روز و شب مستانہ میگردی چرا در باغ و راغ

ساقی گرفت جامِ مئے لالہ گون بکف | مطرب ترانہ کرد بآہنگ چنگ و دف
گر نشنویم نغمہ و ساغر نہ بر کشیم | ما مے کنیم عمرِ گرانمایہ را تلف
دوش از شکستِ توبہ پشیمان ہمے شدم | آمد ندائے ہاتفِ غیبی کہ لاتخف
رازِ نہان ز پیرِ مغان است در دلم | چون گوہرے کہ سر نہ برون آرد از صدف
جان و دل از برائے ہدف پیش آورم | تیرے اگر بغمزہ نشانے تو بر ہدف
باید ترا کہ تیغ برون آرہی از نیام | ما عاشقان ستادہ چو باشیم صف بصف

اے لعبتانِ شوخ کہ باشند سنگ دل
رحمے نمے کنند بجان و دلِ شرف

روئے تو سوز دمرا از آتشِ پنہانِ عشق | سوے تو باشد مرا سلسلۂ جنبانِ عشق

بوالہوس باشد اسیرِ خال و خط — عشقِ ما ہرگز نباشد زین نمط
در نگاہِ ما ہمہ عالم یکیست — چون نقط پیوستہ و پنہان بخط
چون نگہ گردد بکثرت آشنا — خط شود پنہان و ہم پیدا نقط
آگاہ از رازِ تہِ دریا شوی — گر شوی غواص ورنہ شینی بہ شط
ہست گوہر در تہِ دریا نہان — تو شنا کردن ہمیخواہی چو بط
لوحِ ہستی را صفا خواہی اگر — محو کن خود را تو چون حرفِ غلط
گاہ مے مینوش و گاہے کن نماز — زاہدا خیر است خیر اندر وسط

آنکہ از دنیا شرف گیرد کنار
مے نخواہد کرد بر دنیا شطط

زاہدا از جامِ مے پرہیزگاران را چہ حظ — وز نماز و روزہ و حج میگساران را چہ حظ
ما کہ از مے بیخودیم و گہ ز دیدارِ نگار — واعظا زین بیخودیہا ہوشیاران را چہ حظ
دیدہ باشند از رخِ آن دوست اندک جلوہ — ورنہ از احیائے شب شب زندہ داران را چہ حظ
چون ندارد جلوۂ حسن و جمالِ شان ثبات — از تغافلہائے خود این گلعذاران را چہ حظ
چون نباشد جز وصالِ یار درمانے مرا — پس ز شغلِ چارہ سازی غمگساران را چہ حظ
گر نبرداری نقاب از عارضِ خود گاہ گاہ — از امیدِ وصلِ تو امیدواران را چہ حظ

چون شرف دارند روسوئے کمندِ نازِ تو
ورنہ اندر رستگاری رستگاران را چہ حظ

چون فتد بر جانِ من از جلوۂ جنت شعاع — جان کنند ما را وداع و ما کنیم آنرا وداع
گوش کر مے دارد و سر خالی از سودائے یار — شیخ گر حظے نمے گیرد ز آہنگِ سماع
گر نہید ستیم ما عیبے نباشد اے ندیم — غمزۂ یارے بغارت مے برد ما را متاع
گر نباشد از تو اندر زندگی لطفے مرا — من ز لطفِ زندگی ہرگز نگیرم انتفاع

باده کز مستیٔ آن بنگری هم زمین و هم زمان را در خروش
باده کز جلوهٔ آن مے شود روضهٔ رضوان و دکانِ مے فروش
باده کز وے زد و شمش مے کشند هر که را سجاده مے باشد بدوش
باده کز قلقلِ مینائے او آیۂ لاتقنطوا آید بگوش
باده کز تندی و تلخی خویش هست رندانِ ازل را عیب پوش

باده کاندر ثنائے آن شرف
مے نباید شد ترا هرگز خموش

هر که بروے باشدت الطاف خاص مے نیابد از کمندِ تو خلاص
دست از جانش بشوید بایدش مے زند هر کس که لافِ اختصاص
گر مرا کشتن همے خواهی بکش مے نیارم بر زبان حرفِ مقاص
دوش مے پرسید یک زاهد ز من چیست اندر بادهٔ گلگون خواص

اے شرف تا نشنوم هذیان خلق
باید اندر گوشِ من افگندن رصاص

ز کوئے تو نتوانم که من کنم اعراض که بلبلم من و کوئے تو روضهٔ ز ریاض
چو جلوه ات ز اثرِ جلوهٔ تو مے خیزد بخلوتے نه نشینم چو زاهدِ مرتاض
تو جان و دل بدهی او چو جام باده دهد تو چون بخیل شوی ساقی است چون فیاض
ز دهر قطع تعلق ببایدت کردن چنانکه قطع شود جامهٔ تو از مقراض
جمالِ ذات و صفاتش به جلوه آمده است ببین بچشمِ بصیرت جواهر اعراض
همے هجوم کند بر روان و دل وسواس چنانکه حمله کند بر توان و تن امراض

شرف خدا و خودی جمع کے شود ز بلسان
چنانکه هست بچشمِ جهان سواد و بیاض

گر بو علی بکون و مکان ملتفت شدے
جز روئے دوست از ہمہ مے کرد احتراز

غزل

مستم از بادۂ الست ہنوز
ساغر من پر از مے است ہنوز

رفتہ از جائے پائے بوالہوسان
من بعشق تو پائے بست ہنوز

زانکہ از دیر ہم تو جلوہ گری
مرد ما شد بت پرست ہنوز

غافل از خود شدی مگر زاہد
منکرے زان نگاہ مست ہنوز

رفت بر عرش تا باد رسید
کہ فغان من است پست ہنوز

خاک راہ گشتم و بہ باد شدم
دامنش نا مدم بدست ہنوز

بو علی گرچہ شد دلم غربال
ہست انگشت او نشیمن ہنوز

غزل

شیخ در عشق الہی وجد مے کن یک نفس
اشتر بے عقل ہم مے رقصد از بانگ جرس

چون بیاید عشق عقل از سر ہمے تازد بران
کے نشاید در رہ عشق تو عقلم را فرس

ہم صفیران مرا کس در چمن گوید ز من
ہمچو مرغ تو گرفتارم نہان اندر قفس

علم و عقلم را فروغ جلوۂ روئے تو سوخت
ہمچنان کز شعلۂ آتش بسوزد خار و خس

گر تو شوق نغمہ داری بشنو این فریاد من
اینچنین دلکش نمے باشد نوائے ہیچکس

گر بجوئے صد ہزاران ہیچو من شیدائے تو
وعدۂ وصل ترا ہرگز نبوئے پیش و پس

تا شود فارغ ز دنیا تا شود فارغ ز دین
بو علی را یک نظر از چشم شہلائے تو بس

غزل

آمد اندر گوشم آوازِ سرودِ عشق
کاسۂ قلندر ساغرے از بادہ نوش

بادہ کز لمعہ آتش سوزد جہان
چون بخمے بادہ مے آید بجوش

بادہ کز جرعۂ آن بے گمان
قدسیان را مے نماند عقل و ہوش

جلوهٔ خونریزِ تو خواہد کہ بارد ابرِ تیغ
غرق در دریائے خون مارا نباید تا کمر

مهرِ تو مے جویم واز قہرِ تو در لرزہ ام
نے مرا پروائے جنت نے مرا خوفِ دگر

بو علی را عشقِ تو ہر دم بہ حالِ نو بود
گاہ بستہ گاہ کشتہ گاہ زیر و گاہ زبر

چو پائے شوق نداری براہِ دوست منا
کہ ہست در رہِ الفت بسے نشیب و فراز

سرور و شاہد و ساقی نہان نمے ماند
کہ شمع پردہ در و صبح مے شود غماز

مرا کہ شاہد سرمست ساقی و رعناست
حقیقت است ہمہ وار دات راہ مجاز

چو حسن شاہدِ ما را نہایتے نہ بود
بعشق ما ہمہ انجام مے شود آغاز

ز جام چون کفِ ساقی تہی نمے گردد
کجا دماغ لطیفم ز مستی آید باز

شب است و شمع و شراب است لیکن اے ساقی
ز عکسِ روئے تو ترسم کہ روز گردد باز

تو گر براہِ حقیقت نمے نمائی رو
چہ حاصل است ز روزہ چہ منفعت ز نماز

مرا کہ قبلۂ ابروئے تست پیشِ نظر
بہ مسجدے نہ شناسم نہ رو کنم بحجاز

ابو علی دمِ توحید کہ زنی ہشدار
چو زاہدانِ ریائی بزہدِ خویش مناز

قبائے عشق کہ بر قامت شرف دوزند
بدامنش ز سباب و ملامت است طراز

در لابہ ام گذشت بہ پیشت شب دراز
لیکن مرا بوصل نہ کردی تو سرفراز

عجز و نیاز شیوہ کن در ستبانہ باشش
شاید درِ حقیقت بر تو کنند باز

بے سر زبان چو مے نرسی بر فرازِ بام
پس طالبِ حقیقت شو از رہِ مجاز

پروانہ وار مردنِ تو نیست خوب تر
باید چو شمع مشتعلِ تو ہم سوز و ہم گداز

پروائے طعنِ واعظ و زاہد نمے کنم
گردم بسوئے قبلۂ ابروئے تو نماز

مشغلِ تو ہست گر ستم و جور سرکشی
کارِ من است پیشِ تو ہم عجز و ہم نیاز

جان بروئیت دل بیازد دل بموئیت جان دہد
روئے و موئے تو بود از جان و دل محبوب تر

تا کنم حسنِ ترا محفوظ از چشمِ بدان
عقل من آمد سپند و عشقِ تو آمد شرر

عشق چون شمعِ فروزان عقل چون پروانۂ
چون رود پروانہ نزدِ شمع مے یابد ضرر

ہستئ ما بیشود چون ذرہ رقصان از تاب
آفتابِ حسنِ تو چون مے نماید جلوہ گر

از جمالِ مہرِ تو گردد عزازیل آدمی
واز جلالِ قہرِ تو آدم عزازیلِ دگر

ہستیِ ما موہوم باشد چون نیائی در ظہور
ذرہ بر خورشیدِ تابان شد گواہے معتبر

ما زبانِ تیغِ آن دلدار را نازیم کان
قصۂ عمرِ دراز ما نماید مختصر

موسےٰ از یک تجلّیِ طور از خویشتن رفت و من
روز و شب بینم ہمان آتش میانِ ہر شجر

در خرافاتِ قلندر ہم بود اسرارِ حق
موجِ عمان با خس و خاشاک مے آرد گہر

اندر آنجا ماندہ پیرانِ زمان واماندہ تر
آن مقاماتے کہ در طفلی نمودم بے سپر

خرمنِ جانِ ولیتان زود خاکستر شود
مے تپد برقِ تجلّی اے جوانان الحذر

تاج بر سر مے نہد از خاکِ راہت ہر گدا
تاج از سر مے نہد در کوئے تو ہر تاجور

کے روم بر رہگذارت گر شتابم کو بکو
کے شوم بر آستانت گر بگردم در بدر

صد خیالِ خامِ دنیا دار مے بندد بدل
چون بفانوسِ خیالے مے کند گردش صور

آنکہ ماند در خودی ہرگز نباشد با خدا
آنکہ دریابد خدا را از خودی شد بے خبر

بے خوشی او را بجنباند نہ رنجاند غمے
ہر کہ بشناسد کہ آید از قضا این خیر و شر

صلحِ کل مے باش و فارغ از غمِ دنیا نشین
بے خطر باشد بعالم گر شود بے شر بشر

از تمنا دست شو تا کامِ دل حاصل کنی
چیست جز حرمان غمِ نخلِ تمنا را ثمر

ہیچ میدانی کہ باشد حرصِ دنیا چون نہنگ
آنکہ بینا شد بصیر او را نماید بے بصر

چون جنونِ عشقت آید عقلِ ما را در ربود
گر چہ مے بودیم ما یاران مردِ میدانِ ہنر

آفتابِ وحدتش در جلوہ باز آید مگر
منتشر شد ظلمتِ کثرت بعالم سر بسر

برقع ز رویت برفگن یک جلوه کن بر بوعلی
تا در جهان باز افگند از عشق غوغائے دگر

غزل ۳۹

یکِ تو پرده برافگن ز روئے پُر تنویر
که تا جوان شود تازه باز عالمِ پیر

نگاهِ قهرِ تو ارض و فلک دهد بباد
نگاهِ مهرِ تو کونین را کند تسخیر

بذرّهٔ چو مینے جلوه گر کنی چه عجب
که نورِ روئے تو باشد چو مهرِ عالمگیر

قلندریم و بهر جائے میکنیم گذر
چو موجِ بحر نباشیم پائے در زنجیر

بسنگ پاره چو بینند لعل پاره کنند
مسلّم اہلِ نظر است در نظر تاثیر

بحیرتم که چرا ذکرِ حور و غلمان است
جهان ز حسنِ تو گردید عالمِ تصویر

مرا نظیر نیابی تو هم بعالمِ عشق
نیافتم چو ترا در جهانِ حسن نظیر

ظهور مے کند از زلفِ تو شبِ یلدا
طلوع مے کند از رویت آفتابِ منیر

مگر تو بندِ قبا را کشادهٔ سحرے
معطّر است مشامِ جهان ببوئے عبیر

بخیز و تیغ بیاویز و خونِ بنده بریز
که خونِ من نشود روزِ حشر دامنگیر

اگر نماز نیارم گناهِ من چه بود
که محو نتوان کردن نوشتهٔ تقدیر

شرف تو چون نگریزی ز عالمِ ناسوت
که طینتِ تو بلاهوت کرده اند خمیر

غزل ۴۰

گر حذر مے کردمے از عشقت اے سلطان بسر
بودمے رندے و قلاشے ز قسمت کو مفر

حجتِ عشقت قیاسِ عقل را بیهوده خواند
چون یدِ بیضا نماید مے نه بر تابد سحر

چون جمالِ تو صدائے لن ترانی مے زند
نیست اندر وادیِ اَرِنی مرا راهِ گذر

تو همے گوئی اَلَستُ من همے گویم بلے
بر خطِ فرمانِ تو بنهاده ام زینگونه سر

عشقِ تو آوازهٔ اِنّی اَنَا الله مے زند
جانِ من هم اِنّی اَنَا المعبود مے گوید مگر

گر زیم از وصلِ تو پس فارغم از هر غمے
ور بمیرم در غمت پس ایمنم از هر خطر

کے بود وابستگی ما را بچیزے غیر از و
ور نگاہ ما دو عالم ہست مشتے از غبار

تو عطاہا مے کنی و من خطاہا مے کنم
چون گناہان من آمد رحمت تو بے شمار

غافلے را چشم دل چون وا شد اندر چشم او
جلوۂ وحدت شد از جلباب کثرت آشکار

عشق را آسان شمردی غافلی از مشکلش
گر بہ امعان بنگری بحریست ناپیدا کنار

بوعلی در دم شود نظم جہان زیر و زبر
نعرۂ گر بر زنم در عشق او مستانہ وار

ہم از جمال تو بر خاست شعلہ شعلۂ طور
ہم از نقاب تو جوشید چشمہ چشمۂ نور

چون ذوق وصل تو یابم برقص مے آیم
کہ نیست لذت این گونہ در شراب طہور

در انتظار تجلی وحدتیم از دیر
نقاب کثرت از رخ کش و نمائے ظہور

ز پردۂ رخ شان من خدا ہمے نگرم
دلم ز جلوۂ روئے بتان مباد صبور

مرا بسنگ مزن زاہدا کہ سینۂ من
برنگ سینۂ سنگ است از شرر معمور

تو جلوہ کردی و از دست خویشتن رفتم
کجاست صبر و شکیب و کجاست عقل و شعور

مترس از نگہ قہر او دو دم در کش
بزہد و طاعت خود زاہدا مشو مغرور

شرف تو چشم مبند و بہر طرف بنگر
کہ روئے او نتوان شد بپردہ مستور

اندر جہان ہر کس بود محو تماشائے دگر
ما را بجز دیدار تو نبود تمنائے دگر

جز کوے یار مہربان ہرگز نگیریم جا
ہرگز نباشد دلکشا در پیش ما جائے دگر

جولانگاہ دیوانہ است باشد ورائے دو جہان
مجنون ندارد در نظر جز نجد صحرائے دگر

زاہد تو از راہ ریا حور جنان را دل دہی
باشد مرا شاہد و سحر میل دل آرائے دگر

زاہد لبت از بادۂ فردوس خواہی تر شود
من مست باشم روز و شب از ذوق صہبائے دگر

من از ازل بنہادہ ام سر بر خط فرمان تو
رائے تو باشد رائے من نبود مرا رائے دگر

هزار لمعهٔ عقل و هزار جلوهٔ علم
بزیر پرتو عشق تو کمتر انجم شد

ز داغها که شرف را بدل زدی هر یک
برای دست سلیمان عشق خاتم شد

ای آنکه جلوه گاهت جوش بهار دارد
هر سو زمین ز خون ما لاله زار دارد

معشوق و عاشق و عشق هر سه یکیست اینجا
چون وصل در نگنجد هجران چه کار دارد

ای آنکه ز اشتیاقت گل جام در کف آید
نرگس کشاده چشمی در انتظار دارد

بنگر که عاشق تو از اشک پارهٔ دل
لعل و گهر بدامن بهر نثار دارد

بخ بخ که خاک ما را بر آسمان رساند
رخ سوی مرقد ما آن شهسوار دارد

آسوده کس نگردد در پیچ و تاب غمها
زان گردشی که در خود لیل و نهار دارد

بنگر یکی شرف را کو می کشد فغانها
وز آتش فراقت دل شعله زار دارد

بوسهٔ لعل لبت ای دلربا باشد لذیذ
شربت وصلت اگر بی انتها باشد لذیذ

پر حلاوت اهل جنت را بود کوثر مگر
در مذاق عاشقان تو کجا باشد لذیذ

چون بخشی شربت دیدار ما را آگهی
شربت مرگ ای پریرو نزد ما باشد لذیذ

تلخ کامم از فراق آنکه جویم وصل او
کی بکامم جرعهٔ آب بقا باشد لذیذ

همنشین شعر شرف بشنو که از مستی عشق
شعر او هم چون شراب غم زدا باشد لذیذ

خویشتن گم کرده ام در عشق تا دیدم رخ یار
مست می گردم بهر سو از جمال آن نگار

من چو هر سو بنگرم جز حق نه بینم ذره
نزد من یکسان بود هر مؤمن و زنار دار

نی مرا بیم از عذاب و نی امید از ثواب
خواه در جنت بدارد خواه در دوزخ سپار

جنت من قرب یار و دوری از وی دوزخی
وصل او باشد چه خوش هجر او باشد چو نار

آنکس که چشم مست ترا یک نظر بدید
چندین هزار نعرهٔ مستانه میزند

باشد که یک نگاه حبیب تو ای شرف
بر نفی سحر من دل و جان تو افگند

چون محرمان حریم تو رازها دانند
چه خوش بود که یکے زان بگوش من خوانند

کجا که شرح کتاب محبتش خوانند
اگر بعلم شکیبنده سخت نادانند

ز بهر دو کون چنان برفشاند دامن
که آستین ملامت نه بر من افشانند

بهشت را چه حوصله دارد که بنگرد برخت
که قدسیان ز جمال رخ تو حیرانند

چه مشکلے است ترا پاس راهها مکن
که زیر چرخ مجدد هزار مردانند

چگونه دانند چشم تو بر من مسکین
که صد هزار فدائے تو از دل و جانند

کسان که سلسله با موئے تو نمی دارند
هزار سلسلهٔ کفر و دین بجنبانند

چه جذب در نظر خویش ای شرف داری
که از فسون تو افسانه‌ها همی خوانند

جمال منظر او روح پاک آدم شد
که آفرینش آن هستی دو عالم شد

تبارک الله آن صورت بدیع ترست
که سجده گاه ملائک ز طفیلش آدم شد

دران نفس که جمالش شعاع برمی زد
کمینه پرتو آن عیسی ابن مریم شد

کسانکه بت بپرستند می شناسندت
مگر بطن خیال تو کار مبهم شد

ز شوخیئے که تو داری و مستئی که مرهست
بهر دو کون بپا فتنه‌هائے پیهم شد

بپای صورت پاکت ز حد عقل گذشته
چه جائے عقل که هم روح پاک الکن شد

بسر قبلهٔ ابروئے تو یافت خبر
قلندرے که برو کعبهٔ معظم شد

بیک نظر که بدر ابروئے تو در آورند
هزار کعبه بپیش تو پشت در خم شد

کسے مباد ز خوبان که با تو لاف زند
که خوبی دو جهان بر تو مسلم شد

جمالش را نقابے بر نتابد
جمالش را حجابے بر نتابد

بجان بازی باو نتوان رسیدن
که جان از وے خطابے بر نتابد

چه پروانه گرد شمع گردد
چو زو یک دم عتابے بر نتابد

بچشم روئے نتوان بیش دیدن
که خفاش آفتابے بر نتابد

بگرد روئے او صد آفتاب است
کز آن کونین تابے بر نتابد

کجا مجروح تو آرام یابد
که چشم خسته خوابے بر نتابد

شرف صبر و تحمل عادتے کن
که مقصودت شتابے بر نتابد

ز مثل قامتت سرو بستان جانفزا خیزد
نه بالاے همچو رخسارت بگردون ضیا خیزد

نه پنداری که مهرت از دل عاشق رود هرگز
چو سبزه و مبتلا سبزه چو خیزد مبتلا خیزد

چو بعد مرگ من بینی گیاه بر گور من رسته
تو گفته نام تو جانان بهر برگ گیاه خیزد

ازین بالاے موزونت بلاها خاسته هر سو
چنین بالا که تو داری ازین بالا بلا خیزد

دلم از گردش گردون چنان نالد که در عالم
جفا بر دانه مسکین بلا عم از آسیا خیزد

کسے کو بر تو شد عاشق سلامت بگرد جانش
ز چشمت عشوه ها خیزد ز قدت فتنه ها خیزد

شرف را گر تو خون ریزی سر تسلیم خم سازد
هر آن قطره که از خونش چکد نقش وفا خیزد

پرتو اگر جمال تو بر خاک افگند
هر ذره نور مهر بعالم پراگند

بادعی بگو که شماتت چه میکنی
مهرے بکن که کینه نه هر سینه بر کند

لبیک عاشقی بزنم بعد مرگ نیز
خاکم ز گور باز براهت پراگند

چون یار را مجال بدل با تو جمع هست
ما را دل از ملامت اغیار بشکند

کس یک نظر بروے تو کردن نمیتوان
انوار گرد روئے تو برقع همے تند

بر سر دریاے آتش محو تو — در زمان خواب بستر مے کنند

بوعلی کو خستهٔ از غمهاے تو
هر زمان شادے دیگر مے کند

زعکس روئے تو جانے در آدم آوردند — پیشش بسجدهٔ آن خیل قدس را بردند
هزار آدم عالم نمود سجده ترا — اگرچه سجده ملائک بر آدم آوردند
خیال روئے تو در هر سرے که غوغا کرد — در عالمش چو خیالے بدیده آوردند
روان آدم و هم روئے یوسف مصری — زکوٰۃ خوبیٔ تو بستدند و پروردند
خیال روئے تو در دیدهٔ کسیکه نشست — خیال هر دو جهانش ز دیده بستردند
زشمع روئے تو سوزے بعاشقان نرسید — که جان خود همه پروانه وار بسپردند
نخورده اند مئے عشق در الست کسان — که بر فضیحت عشاق حیف میخوردند
مولهان بازل عکس صورتت دیدند — ازآنکه تا به ابد پاے حیرت افشردند

شرف زعشق تو گشت آن قلندر سرمست
که جمله مدعیان از مهابتش مردند

هزار سجده که یاران بصورت تو برند — ولے زباغ وفاے تو میوهٔ نخورند
خبر نبود عزازیل را ز صورت تو — وگرنه گفتے یاران زسجده مفتقرند
کسان که منکر صورت پرستیت هستند — اگرچه عیسیٰ وقتند جمله دم خرند
کسان که طاعت بت میکنند مغرورند — اگر زنکتهٔ روئے تو هیچ باخبرند
نبود سجدهٔ آدم مگر براے رخت — که عاشقانت از هر حجاب مے نگرند
جمال روئے تو در بحر و بر همے نگریم — درین محله انا الحق زنان نه معتبراند

شرف قلندری از پرتو جمال تو یافت
زراز عشق وے ایں اهل زور بے خبراند

تعالی الله چه رویست اینکه هردم　　هزاران جوشش انوار دارد
هر آن عارف که بر جوششش نگه کرد　　هوائے خانهٔ خمار دارد
هر آن زاهد که در زلفش در آویخت　　چو کافر بر کمر زنار دارد

شرف در عشق او گشت آن قلندر
که هفتاد و دو ملت یار دارد

گمان بردم ز عشق تو جان نیارم برد　　که گونه گونه غم عشق تو مرا آزرد
خلاف مصلحتش ساقیا نه پندارم　　اگر بجام کسان صوفی و بجامم دُرد
نه یک پسر بدلم جا کند نه یک دختر　　هزار عشق بدینسان بزاد و باز بمرد
تو یک نظر بسر کوئے خود فگن بارے　　که چند کشتهٔ غم عشقت از برگ در خورد
چه خوف محتسب و واعظ آرد اندر دل　　طریق طعن و ملامت چو عاشق تو سپرد
زنادکے که بجست از کمان ابرویت　　کدام هست که بر سینه زخم عشق نخورد
بر و اریم من و ساقی ز ما هر یک　　همان قدر که بود جا گی مناسب برد

قلندر را نه بسرے برد شرف در عشق
که محو زلف تو گردید ریش و سر نسترد

تن غم او را فدا سر مے کند　　جان غمش را بر سر افسر مے کند
عشق او در سینه ام هر ساعتے　　دار و گیری دیگر از سر مے کند
عشق او چون بزند امواج تند　　جمله را در خون شناور مے کند
سوختم از آتش هجر کسے　　شعله ها از سینه ام سر مے کند
رحم و شفقت در دلش ناید مگر　　غفلت اندر جور کمتر مے کند
خوش کسے کو از عطائے ایزدی　　خلعت تجرید در بر مے کند
خوش کسے کو را خدائے بے نیاز　　در جهان مرد قلندر مے کند

راه دشوار است راهِ من که بر هر منزلے … در میانِ خار و خارا ناقه ام گیرد سناخ
جمله دنیا بے ثبات و زندگی هم بے ثبات … در ره سیلاب مے ریزند مردم طرحِ کلخ
آهِ من آتش زند در خرمنِ شمس و قمر … نعرهٔ من مے شگافد گوشِ گردون را صماخ
از نظاولهائے زلف برز تابش آه آه … وا ز نغافلهائے چشمِ نیم خوابش آخ آخ

بوعلی چون تازه رو بنماید اندر عشقِ تو
زرد مے پژمرده گردد چون جدا شد گل زشاخ

غزل

ز عشقِ روئے بتانم اگر سرم برود … نه گاهے از دلِ من یادِ دلبرم برود
کجا ز بادیهٔ عشق پائے باز کشم … اگرچه بارِ من افتد همه اشترم برود
هزار سر بسر آید چو شمع تو برتو … ز دستِ تیغِ جفائے تو از سرم برود
نصیب روئے رقیبانِ من شود یارب … مبادا هیچ اگر از روئے اخترم برود
فدائے زیورِ گوشش که گوهشوار شود … چه از زخم زرد از دیده گوهرم برود
دراز باد شبِ وصل تا ابد یارب … که دلبرم بهانه نه از برم برود

شرف چو شربتِ دیدارِ تو چشیده بگفت
مبادا این که بلب نامِ کوثرم برود

غزل

زہے حسنے که روئے یار دارد … که در آغوشِ صد گلزار دارد
هر زلفش که مست و لا اُبالی … کمین گاه هر دلے هشیار دارد
بسے مردان زکار افتاده بینی … بدان چشمے که او بیمار دارد
هر آن حلقه که در جعدش فزودند … هزاران حلقه هائے مار دارد
هر آن سطرے که بر رویش نوشتند … هزاران معنی و اسرار دارد
دلم دریاد مژگانت چنان است … کے خواهد سر هر دار دارد
ز بوئے موئے او عیسیٰ مریم … تلخت فیه را اقرار دارد

مے شود روشن سراج ما ز او
مرشدِ ما هست روشن چون چراغ

بهرِ تسکین مشق ذکرِ جهر کن
بوعلی در دل چو داری اختلاج

غزل

بچشمِ عاشقان غیر از خدا هیچ
زمین و آتش و آب و هوا هیچ

بنزدِ آنکه دل اندر خدا بست
نماز و قبله و قبله نما هیچ

گدائے کز درت خاکے بسر کرد
به پیشِ او بود ظلِّ هما هیچ

بچشمِ آنکه طاعت بے ریا کرد
بهشت و دوزخ و خوف و رجا هیچ

نگیرم چوں بدست آن زلفِ مشکین
که باشد نافۀ ملکِ خطا هیچ

قضا گر دست مے گیرد کسے را
دوا هیچ است آنجا هم دعا هیچ

دلِ او شد غنی از عشقِ مولاے
قلندر رداند از شاهان خطا هیچ

غزل

چون مؤذن زند صلائے صلاح
ما صبوحی کشیم وقتِ صباح

نعرۀ عاشقانه بر داریم
که ببانگِ نماز نیست فلاح

ما ز جامِ طهور مے نه هیم
گرچه زاهد کند هزار الحاح

کشتۀ ما بورطۀ دریا
غافل از موج خیز آن ملاح

مے کند فاش هر که رازِ حبیب
خونِ او را همے کنند مباح

ما چه داریم امید از وسلت
که ز دستت تو کس نیافت نجاح

بوعلی را ببین که در عشقت
مے کند نعره هر مساؤ صباح

غزل

گرچه جولان گاه در آغاز عشق آمد فراخ
لیکن آید رفته رفته راه سخت و سنگلاخ

من بطفلی در کنارِ خوب رویان رفتمے
عهدِ من با عشق باشد مستحیل الانفساخ

دررهِ عقل گام مے نزند | هر که در عشق چست و چالاک است
تا جمالِ تو پرتوے افگند | روح رقصان بقالبِ خاک است
چون ستاره زفیضِ مقدمِ تو | ذرهٔ ما باوجِ افلاک است
زاهدا چون شوی تو محرمِ ما | سینهٔ تو زکینه ناپاک است
پنجه دیوانگی چو کرد دراز | در گریبانِ ما دو صد چاک است
در نظر صد بهشت مے دارد | آنکه مفتونِ دخترِ تاک است

خواهد از جان بلند پروازی
بوعلی از دو کون غمناک است

الغیاث اے مرشدِ جان الغیاث | جانِ ما بردند خوبان الغیاث
اے زمژگانِ قدراندازِ تو | شد بغارت دین و ایمان الغیاث
اے مسلمانان بغارت برده اند | دلبران ما را دل و جان الغیاث
اے مسلسل موئے زلفت از ہم | حالِ ما باشد پریشان الغیاث
دردها داریم پنهان اے طبیب | چیست درمان چیست درمان الغیاث
مرشدے کو تا براہم آورد | راه گم شد در بیابان الغیاث

بوعلی مے گفت با یک شعله رو
سوختیم از سوزِ ہجران الغیاث

ما طبیبِ عشق داریم احتیاج | دردِ ما جز وے نه پذیرد علاج
تا جلالِ تو بما پرتو فگند | در جهان شهره شدیم آتش مزاج
در دیارِ خرقه پوشانِ خدا | خود فروشی را نمے باشد رواج
شاه باگردی زفیضِ اهلِ فقر | خاکِ شان بر سر نهی گر همچو تاج
تو بگردِ خویش گرد و کعبه بین | گردِ کعبه دیده گر طوفِ حاج

اندر دلِ او گاؤ خر و ذکر بلب ہا ہا　　قاضی بتصور کہ ہمین حقِ نماز است

خواہی کہ روی بر درِ آن دوست قلندر
آن ہدیہ کہ مقبول شود عجز و نیاز است

غزل

مرا اندر گرہ گر نقدِ دین است　　چرا چشمِ تو آن را در کمین است
نہ ہے آن عتبۂ عالی کہ آنجا　　جبینِ آسمان ہم بر زمین است
ستمگارے کہ ما را جان و دل بُرد　　ہمین است و ہمین است و ہمین است
بگر دون انجمن تابان کہ بینی　　فروغِ جلوۂ آن مہ جبین است
بہ پیشِ عارضِ پُر نورِ جانان　　چہ مہرِ روشن و ماہِ مبین است
ہر آن کو دیدہ اش دیدہ است او را　　نمے گویم چنان است و چنین است

قلندر بوعلی را با تو رمزیست
کز ان غافل کراماً کاتبین است

غزل

والضحیٰ شرحِ نورِ طلعتِ اوست　　لعلیٰ خُلُقٍ وصفِ سیرتِ اوست
مصحفے را ورق ورق دیدم　　ہیچ صورت نہ شانِ صورتِ اوست
فارغ از دین و آن بدان آن را　　کہ دلِ تو مقامِ خلوتِ اوست
سوئے کثرت بچشمِ دل نگری　　جلوہ پرواز نورِ وحدتِ اوست
تا ابد زندگی ہمے یابد　　ہر کہ او کُشتۂ محبتِ اوست
نازنم آن فتنۂ دو عالم را　　کہ قیامت غلامِ قامتِ اوست

شرفِ دو جہان اگر خواہی
ہمہ در بندگی حضرتِ اوست

غزل

منزلِ ما عشق بس خطرناک است　　عقل اینجا نہ پیشہ و دراک است
عشق چون شعلہ بلند کند　　چیستے ما بر آن خاشاک است

گر بشمشیرِ محبت بکشی زندہ شویم
ور جفا را کنی نزدِ من آن عین وفاست

جلوہ ریز از رخِ پاک تو چہ شمس و چہ قمر
عطر بیز از سرِ زلفت چہ شمالی چہ صباست

سرو با قامتِ او لاف زدن نتواند
کہ دران شوخیِ رفتار حسینانہ کجاست

اے شرف نکتۂ توحید ز رویش بخوان
نور آن روئے بر اثباتِ خداوند گواست

بوعلی گر ز ملامت بہوایت نرنجد
نہ ز اخوانِ صفا و نہ ز مردانِ خداست

مائیم و چشم وقف رہِ انتظارِ دوست
بنشستہ ایم ما بسرِ رہگذارِ دوست

گر دوست جلوہ گر شود امشب بخانہ ام
ہوش و حواس صبر کنم من نثارِ دوست

اے خضر دستگیرِ من بیقرار شو
آوارہ میروم کہ ندانم دیارِ دوست

ہر جا کہ مے برد من بیچارہ میروم
باشم عنانِ من بکفِ اختیارِ دوست

مائیم و رنجِ ہجر کہ شام و سحر کشیم
خوش طالع کسیکہ شود ہمکنارِ دوست

مرغِ دلم بدانۂ دنیا نمی پرد
زیرا کہ گشت طائرِ روحم شکارِ دوست

این وقت را بباد دہی پر مناسب است
کین علم و عقل و دین تو ناید بکارِ دوست

تا دوست در کنارِ من آید بدین امید
دل از کنارِ من رود اندر کنارِ دوست

گر چشمِ دل کشادہ شود اے شرف ترا
ہر ذرۂ جہان شدہ آئینہ دارِ دوست

گر عشقِ حقیقی است و گر عشقِ مجاز است
مقصود ازین ہر دو مرا سوز و گداز است

گفتی تو الست و زدم آوازِ بلیٰ من
بنگر کہ مرا با تو ز میثاق نیاز است

رازِ تو بلب ناورد و دل شود ش خون
ہر کس کہ درین دہر ترا محرمِ راز است

عشق است و صد آفات و محن لازم و ملزوم
این منزل دشوار و رہِ سخت دراز است

این جائے ہمان است کہ در کعبہ توان دید
بنگر بسوئے بتکدہ گر چشمِ تو باز است

چون نه اندر عشق او جاوید مستیها کنم
تا اگر راز شما گوید نه کس پروا کند

شاهد ما را بود گفتار و هم رفتار مست
زین سبب باشد شما را محرم اسرار مست

غافل از دنیا و دین و جنت و نار است او
در جهان هرکس که میباشد قلندر وار مست

دلم از جلوه اش در اضطراب است — مرا اندر بغل صد آفتاب است
چو پیران بر سر سجاده منشین — بکش ساغر کنون عهد شباب است
هزاران فتنه اندر رو بپا است — هنوزش چشم می گون نیم خواب است
ببین آن شوخ می کش را که هردم — دلم از آتش عشقش کباب است
دل از دنیا و دین نومید گردان — که این دنیا و دین نقش بر آب است
نو بر حسن حقیقی جان فدا کن — که حسن دلبران موج سراب است
معلم درس توحیدت نگوید — که این اسرار بیرون از کتاب است
اگر باشد حجاب بی پاک سوزد — جمال شاهد ما بی حجاب است
در آئینه ببین چشم خودت را — که این مستی نه از جام شراب است
بر واز در میان تا او در آید — خدائی با خودی شکل نقاب است

شرف هرگز مکن اسرار حق فاش
که نزد ما خطائی ناصواب است

چون بیاد آمده این قامت زیبا که تراست — شیخ در مسجد جامع به اقامت برخاست
کیست مشاطهٔ آن شوخ و منم بندهٔ آن — کین چنین روی بیاراست چنین مو پیراست
نیست آن موی مگر سلسلهٔ ارواح است — نیست آن روی مگر کارگه صنع خداست
پسران اند درین شهر که خوب اند و خوش اند — پسری گر بکف آید دل و دین هر دو بهاست
مه که با عارض او گشت معارض یکسان — آخرش رو سیهی کرد و بتدریج بکاست

خدا در بت پرستی مے توان دید — کہ اندر بت ہمہ سرِّ الٰہی است
بینگیزد ہمین عشقِ الٰہی — مگو آوازِ مطرب از ملاہی است
ہمیں غافل کند از غیرِ معشوق — مگر نوشیدنِ مے از مناہی است
سوال از دمی غنی کرد است ما را — گدائیِ درش چون پادشاہی است
ز طوفانِ ہوا و حرصِ دنیا — جہازِ عمرِ ما اندر تباہی است

ز جرمِ کشفِ اسرارِ تو در نظم
قلندرؒ در مقامِ عذر خواہی است

غزل

تجلّیہائے وحدت بیشمار است — نظر واجب بصنعِ کردگار است
ببین زاہد جمالِ لم یزل را — کہ گر دادِ خط و خالِ عذار است
تجلّی در مقاماتِ محبت — نگار اندر نگار اندر نگار است
شدم غرقابِ حیرت کاندرین بحر — ز گوہرہا کہ این آبدار است
میانِ عاشقان سردار گشتی — ز حق گوئی سرِ تو بر دار است
جمالِ کُل کہ در کُل آن جمال است — بروحِ قدسیِ من آشکار است
سرم دارد خیالِ جلوۂ ہُو — دلم روحانیان را رازدار است
ہمین است اے شرف بسم اللہ عشق — کہ دل چون مرغِ بسمل بے قرار است

شرف کم گوئی اسرارِ الٰہی
درین دوران کہ چون اغیار یار است

غزل

من کہ باشم از بہارِ جلوۂ دلدار مست — چون نے نماید نظر در خانۂ خمّار مست
مے نیاید در دلش اشکارِ دنیا ہیچ گاہ — زاہدا ہر کس کہ شد از ساغرِ سرشار مست
جلوۂ مستانہ کرد می دورِ ایامِ بہار — شد نسیم و بلبل و نہر و گل و گلزار مست
من کہ از جامِ الستم مست ہر شام و سحر — در نظر آید مرا ہر دم در و دیوار مست

در بس شرف نمود از الواح ابجدی
لوح جمال دوست در او برابر است

غزل ۱۳۰

در دیده تا خیال جمالت مصوّر است — ملک دو عالمم بعنایت مقرر است
روحانیان به پیش تو در سجده میروند — عیسے اگر بسجدهٔ دنیا رود هم خر است
تا نقش پیکرے تو بچشم شعاع زد — پیوسته نور پاک خدایم برابر است
شوقت بسینه شور انا الله مے زند — این قول نزد مدعیان گرچه منکر است
نورت بصورتے که بچشم نموده اند — نور الهی است که موعود محشر است
چندین هزار نکتهٔ توحید خوانده ایم — زان خط که در عبارت حسنت مسطر است
ذات خدا اگر نه بصورت کند حلول — دیدم بروئے تو که ز انورش مصوّر است
از لمعهٔ که روئے تو افگند چشم من — تا حشر از جمال الهی منوّر است
در نفحهٔ که زلف تو سر داد مغز من — تا حشر از شمایم قدسی معطّر است
پر غیرتم ز دیده که دیده است روئے تو — یا بر سرے که دیدهٔ من اندران سر است
چندان که آرزوئے تو در سینه جائے کرد — هر آرزو که دوستم اکنون محقر است
آن کو خدائے به تصوّر بر و نماز — مومن بظاهر است بتحقیق کافر است
چندین هزار سرّ الهی عیان بدید — رو هم بدان خیال که پوشیده در سر است
آزاد از ظواهر حکم شریعت است — خوش طالع کسیکه بعالم قلندر است

بابو علی نگوئے ز اسرار معرفت
کو را هزار نقطهٔ توحید از بر است

غزل ۱۳۱

جمال پیکرش سرّ الهی است — که هر ذره از سفیدی و سیاهی است
به عشقش دین و دل بازو میندیش — که اندر عشق او امر و نواهی است
زهے شاهد که من شیدائے اویم — ز رویش پرتو از ماه تا بماهی است

رسم و راه ماند با هر که او   در دیار عاشقی ماند غریب
شربت دیدار دلداران خوش است   گر نصیب ما نباشد یا نصیب
ما از و دوریم دور ای وای ما   از رگ جان است او ما را قریب
بر سرم جنبیده تیغ محتسب   در دلم پوشیده اسرار عجیب

بوعلی شاعر شدی ساحر شدی
زین چه انگیزی خیالات غریب

وادی چرا لقاست زیبائش بُدی خوب   گر دیدنش گناه بود ای غافر الذنوب
گر عیب من همین که شدم مبتلای عشق   خواهم فزون کند عیوبا علی العیوب
اہل ملامتم نه شکیبم ز طاعنان   لو رقت القلوب وان شقت الجیوب
آن گوهرم ز بحر جمال فلست دری   کس جوهری نبود مگر عالم الغیوب
برکش نقاب از رخ آتش جمال خویش   ای از رخ تو اوقدت النار فی القلوب
طال الفراق واحترقت فی ترائبی   من کربة التعشق یا کاشف الکروب
من از شمائل تو چنان غرق حیرتم   کز جانب شمال ندانم همی جنوب

تخمی که کاشت بوعلی اندر دلش ز عشق
نو بر شگافد و نخل کن ای فالق الحبوب

وهم خسروی بر ما فضل ابتر است   خسرو کسیکه خلعت تجرید در بر است
سیمرغ دار روی نهفتم نقاب عشق   کز هر دو کون دانه ز رحم نه در خور است
وحدت درانه کنگره کبریا کشد   کو نیازی که منظر او عرش اکبر است
گفتم ابلهم و عقل به یکی دگر شوم   فکرم ز علم و عقل هیچ دیدم برون تر است
ما نیم کوی عشق و خرابات بیخودی   زین رسم و سیر نیست که خاص قلندر است
بخشد خدای علم لدنی به عاشقان   کاین علم حسی و درسی محقر است

ساقیٔ ما میکند در ساعتی — از شراب شوق پر مینای ما
مے نگردد کس ز وحشت گرد ما — مے گریزد خلق از سودای ما
جای ما آنجا که نبود این جهان — در جهان هرگز نباشد جای ما
هر که او ارنی بگوید بشنود — لن ترانی چهرهٔ زیبای ما
از خیال چهرهٔ پر نور او — مے رود تاریکئ شبهای ما
اے خوشا عشق مسیحائی که او — شد طبیب جمله علتهای ما
مے زنیم این نعرهٔ خوش میزنیم — شاد باش اے عشق خوش سودای ما
بر دل ما عشق نشتر مے زند — مے چکد خون از همه رگهای ما
شیشه را بگداز و هم جام را — الشراب و گرمئی صهبای ما

بوعلی ماییم مولای علی
بوعلی باشد علی مولای ما

ذره ذره شد منور چون کشید از رخ نقاب — آن جمال بیحجاب آمد برون چون آفتاب
بر در و صد پرده را گر بر رخ او افگند — حسن بے پروای او هرگز نماند در حجاب
نازم این شرم و حیا را کان جمال دلفریب — عاشقان را در شب هرگز نمے آید بخواب
در جهان بینی برخ جانان بدین چشم حریص — این خیال خام اے زاهد بود نقشے بر آب
از خمار زهد و تقوی سر مرا باشد تهی — من که از خمخانهٔ وحدت الهی نوشم شراب
غرق بحر عشق ادیم گر کنم قصد نماز — گسترم سجاده بر آب روان همچون حباب

جز خلوص و عجز آنجا مے نپرسد اے شرف
زاهد از زهد و ریائی مے نگردد کامیاب

اے شرف خواهی اگر وصل حبیب — ناله مے زن روز و شب چون عندلیب
من مریض عشقم و از جان نفور — دست بر نبضم نمی آرد چون طبیب

ما مرحلہ در مرحلہ رفتن نتوانیم
در وادیٔ توصیفِ تو بگسستہ عنانہا

حسنِ تو عجیب است جمالِ تو غریب است
حیرانِ تو دلہا و پریشانِ تو جانہا

چیزے نبود جز تو کہ یک جلوہ نماید
گم در نظرِ ماست مکینہا و مکانہا

یک ذرہ ندیدیم کہ نبود ز تو روشن
جستیم ز اسرارِ تو در دہر نشانہا

یک تیرِ نگاہت راہمسر نتوان شد
صد تیر کہ برجستہ ز آغوش کمانہا

دارد شرف از عشق اے فتنۂ دوران
در سینہ نہان آتش و در حلق فغانہا

در پئے آزارِ ما ہرگز نباشد یارِ ما
یارِ ما آن کو کہ نبود در پئے آزارِ ما

در دلِ ما گر بود مسجود و ما مسجد رویم
بہتر از بیکارئ ما نیست ہرگز کارِ ما

ما حریمِ کعبہ مے دانیم کوئے یار را
واعظِ نادان ندانی شمۂ از اسرارِ ما

آنکہ نامرد است نبود قیمتش در عاشقان
جان فروشی را رواجے ہست در بازارِ ما

تا ز یادش رفتہ ایم از خود فراموشیم ما
کاش در یاد آورد مارا فرامش کارِ ما

کرد با ما یارِ ما عہدِ وفا و اتحاد
بعد ازین ہرگز نخواہد طالعِ بیدارِ ما

ما کہ مجروحیم از تیغِ نگاہِ او شرف
بوئے خون مے آید از گفتار و از کردارِ ما

جلوۂ آن شوخِ بے پروائے ما
مے رود از جسمہا جانہائے ما

گوش گر بر دل کنی بشنود در لحظۂ
بشنوی گریہ و ہاہائے ما

اے جہان نور پنہا در گذشت
مے نگنجد در دلِ دانائے ما

آید از ہر ذرۂ دشتِ وجود
جلوہ اش در دیدۂ بینائے ما

دوزخیم امروز از نارِ فراق
بین چہ خواہد بود در فردائے ما

ما چہ مجنون در بیابان میبریم
ہست در محمل نہان لیلائے ما

زاهد ابر خیز و رو در حلقهٔ اهل ریا ⁂ لایق صحبت نه رندان مے آشام را

اے بگنجد بوعلی هرگز خدا اندر خودی
تو همے خواهی بری در کعبه باز اصنام را

اگر بینم شبے ناگه من آن سلطان خوبان را ⁂ سر اندر پائے وے آرم فدا سازم دل و جان را
فروزم آتشے در دل بسوزم قبلهٔ عالم ⁂ پس آنگه قبله سازم من آن ابروئے جانان را
بیا ساقی که روئے تو مرا شمع حرم باشد ⁂ بگردم گرد میخانه ببوسم پائے مستان را
دل و جان کرده ام نذر بتان اکنون همیخواهم ⁂ که گر یابم خریدارے فروشم دین و ایمان را
نترسم ز آتش دوزخ نه پروائے جنان دارم ⁂ منم شوریدهٔ جانان نخواهم حور و غلمان را
چه گفتی این سخن کفر است اگر گوئی شوی کافر ⁂ برو اے واعظ نادان چه دانی سر مستان را

شرف بر بند لب از گفتن اشعار رندانه
شکایتها است از اشعار تو گبر و مسلمان را

بنازم چشم آن عزلت نشین را ⁂ که دارد سرمهٔ عین الیقین را
زهے چابک سواران طریقت ⁂ بجنگ نه فلک بستند زین را
ازان سرے که با محبوب دارم ⁂ خبر نبود کرام الکاتبین را
چو من در کوچهٔ جانان نشستم ⁂ چه خواهم کرد فردوس برین را
اگر یک شعله خیزد از دل ما ⁂ بسوزد شهپر روح الامین را
من از یک نعرهٔ مستانهٔ خویش ⁂ بجنبش آورم عرش برین را

قلندر بوعلی آزاد گشتم
ندانم رسم و راه کفر و دین را

هم شرح کمال تو نگنجد به گمانها ⁂ هم وصف جمال تو نیاید به بیانها
یک واقف اسرار تو نبود که بگوید ⁂ از هیبت راز تو فرو بسته زبانها

بسم الله الرحمن الرحیم

هست در سینهٔ ما جلوهٔ جانانهٔ ما
بت پرستیم دل ماست صنم خانهٔ ما

ای خضر چشمهٔ حیوان که بران می نازی
بود یک قطره ز دُردِ تهِ پیمانهٔ ما

جنت و نار پس ماست بصد مرحله دور
می نشتابد به کجا همتِ مردانهٔ ما

جنبد از جائے و فتد بر سر افلاکِ برین
بشنود عرش اگر نعرهٔ مستانهٔ ما

همچو پروانه بسوزیم و بسازیم بعشق
اگر آن شمع کند جلوه بکاشانهٔ ما

ما بنازیم بتو خانه ترا بسپاریم
گر بیائی بشب وصل تو در خانهٔ ما

گفت او خنده زنان گریه چو کردم بدرش
بوعلی هست مگر عاشق دیوانهٔ ما

نقاب از روئے خود چون افگند آن شمع محفلها
بسوزد چون پر پروانه هم جانها و هم دلها

چه می پرسی تو اے مجنون ره و رسم طلب از ما
که ما طی کرده ایم از عاشقی صد گونه منزلها

بجز عجز و نیاز آنجا نمی پرسند چیزے را
بفیض خاکساریها توان حل کرد مشکلها

بدل شمع حرم داری چرا سوئے حرم پوئی
چو یار اندر بغل داری چه سود از قطع منزلها

شرف حسن ازل بینی بچشم جان دل هر دم
عیان در جلوت جانها نهان در خلوت دلها

ساقیا ما از شراب کهنه پر کن جام را
خاک بر سر کن چو بینی زاهدان خام را

عاشق بے ننگ نامم نعرهٔ خوش می زنم
من نخواهم ننگ را و من نجویم نام را

شاید آن شهباز روزے از هوا آید بزیر
دانه افشاندم بخاک و می کشایم دام را

اولٰئک علیہم صلوٰت من ربہم و رحمۃ

الحمد للہ والمنۃ کہ کتاب مستطاب مصنفہ شمس العارفین حضرت شاہ شرف الدین

اعنی

دیوان شاہ بو علی قلندر رحمۃ اللہ علیہ

حسب فرمائش

صاحب الصدق والیقین شیخ الٰہی بخش محمد جلال الدین تاجران کتب لاہور

در مطبع اسلامیہ اسٹیم پریس لاہور مطبوع گردید

